

„Narodni list“ izlazi svakog četvrtka po cijenu pošte.

Cijena mu je na godišnjicu 8 kruna, za seljake 4 kruna, pojedinačni broj 6 helera.

Za inozemstvo plaća se posebnice poštarija.

Nijedna uplata ne vrijedi ako nije utrošena izravno upravi lista.

Narodni list.

Za oglašavanje plaća se 12 fil. po redu, na više puta po pogodbi.

Oglasi idu se na uredništvo lista.

Uredništvo i uprava lista nalaze se u Voloskom.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nefrankirani listovi se ne primaju.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 17.

Volosko-Opatija, u četvrtak 28. aprila 1904.

God. IV.

Naše občinske uprave.

Talijansko političko društvo za Istru postavilo si zadaćom, da organizuje sve občine u Istri, koje se nalaze u talijanskih rukah, da uvede nekakav nadzor nad upravama tih svojih občina.

Mnogo imademo mi Hrvati u Istri da naučimo od naših suzemljaka Talijana u Istri, ponajpače njihov zapt ili disciplinu u narodnoj organizaciji, onda njihovu veliku žilavost u narodnoj borbi. Morali bimo ih slediti takodjer u sadašnjem nastojanju, da se u občinskim upravah uvede red i rad, koji je neobhodno potrebit, da te uprave dobro funkcioniraju. U našim rukama nalazi se veliki broj občina u Istri. Skoro sve te občine osvojila je naša stranka nakon dugotrajnih i žestokih borbah sa Talijanima te ih je nakon pobjede od njih primila većinom u kaotičnom neredu. Tu se nije znalo ni računa ni kraćuna. Občinske blagajne bile su prazne, jer su Talijani sav novac što je preostajao nakon pokrića troškova upotrebljavali za izborne agitacije, za podkupljivanje, za razne fraje itd. Mnogo je truda stalo dok su se te občine uredile. Neko čini se, da nisu sve naše občine ostale čiste od talijanskoga nereda i gnjileža. Nećemo spominjati nikakvih imena jer su imena zatorna; spomenuti ćemo samo to, da se je u zadnje vreme konstatalo, da u par naših občina u Istri nije sve u redu. Žalostno je, kad mi sami moramo iznašati to na javnost, ali:

„težkoj boli gorki liek“. Tužbe naroda postaju sve glasnije, da se u par naših občina ne upravlja onako kako bi se u interesu naroda moralo, da občinski činovnici ne vrše svoju dužnost onako kako bi morali, da sa narodom postupaju grubo kako da je narod tu za njih a ne oni za narod. Svi, koji ljubimo našu Istru, našu hrvatsku narodnost u Istri, naše narodno poštenje i dobrobit našega naroda moramo se dušom i tielom zauzet, da se takove nepodobštine odstrane i da naše občinske uprave u Istri postanu pravi uzor svim ostalim občinskim upravama. Naša hrvatsko-narodna stranka temelji se baš na čisto demokratskom načelu a občinske su uprave baš najbliže narodu te one mogu za narod učiniti najviše dobra.

Ovi redci napisani su obćenito i unapred znamo, da će nam se prigovarati, da tako zagonetno pišemo ali mudromu je i malo rieči dosta a znajući mi, da su oni na koje je ovo upravljen dosta mudri, stalni smo, da će nas razumjeti pak će tako svrha ovih redaka biti polučena.

Ča je novega po svete?

Austrija. Kako smo već javili u „Narodnom listu“ otvorio se je bečki parlament na 19. o. mj. Već od prvoga početka pokazalo se je, da će Česi nastaviti obstrukcijom, što su oni takodjer i učinili. U toj obstruk-

ciji nalaze Česi podporu i kod ostalih Slavenških zastupnika izim Poljaka, koji bi htjeli sa Niemcima uzpostaviti u parlamentu normalne odnoseje makar na štetu braće Čeha. Žalostno! Česi su ipak iz taktičkih obzira dozvolili, da se na sjednici od subote, dne 23. t. mj. obavie izbori delegacija. Kod istih bijaše za Istru izabran delegatom zastupnik Dr. Bartoli a zamjenikom Dr. Rizzi. U isti dan obdržavala se je pod predsjedanjem cesara i kraja skupna ministarska konferencija o skupnom proračunu za godinu 1905. Utorak 26. o. mj. bijaše u parlamentu izabrana takozvana kvotna deputacija. Ova dva izbora t. j. delegacija i kvotna deputacija, to je sve, što se je od 19. t. mj. do danas u parlamentu učinilo. Uzrok je tomu to što u Austriji postoji jednakopravnost svih austrijskih naroda i jezika samo na papiru, u istinu pak imaju Niemci sva prava, ostali narodi sve dužnosti a samo jedan mali dio prava.

Štrajk željezničara u Madjarskoj.

Još u ponedjeljak, dne 18. o. mj. počeli su skoro svi željeznički činovnici i namještenici magjarsko-hrvatskih željeznica od najvišega do najnižega obćeniti štrajk i to radi toga što njim je uprava željeznica htjela sniziti i onako već nizke plaće. 60 tisuća ljudi je na jednom zapustilo željezničku službu, tako da je kroz četiri dana bio obustavljen promet na svim madjarsko-hrvatskim željeznicama. I na bližjoj Rieci pustili su svi službenici željeznice u ponedjeljak službu, te su se odveljali jednim vlakom u Budimpeštu, gdje bijaše na okupu odbor štrajkujućih. Ovaj se je odbor neprestano dogovarao sa vladom radi uredjenja pitanja, koja su štrajk prouzročila ali ta dogovaranja nisa dovela do nikakvog uspjeha. Međutim je kralj sazvao a službu sve rezerviste te su tako štrajkujući željezničari,

koji su još rezervisti morali nastupiti svoju službu pod vojnički „muss“.

Vrhu toga bijaše opredjeljeno za službu na željeznicah nekoliko bataljuna vojnika željezničkih regimeta. Tako bijaše djelomično uzpostavljen željeznički promet sa osobnim vlakovi. Međutim je odbor štrajkujućih posredovanjem zastupnika Vaszoyni i nekih drugih vodio pregovore sa vladom — nego pošto su štrajkujući zahtjevali, da se njihovim zahtjevom (reguliranje plaća) odmah udovolji a to nije bilo moguće, to je vlada prekinula pregovore i posluzila se brutalnom silom. Dala je zatvoriti vođu štrajkujućih, predstojnika postaje Sarlay, razjerala je logor štrajkujućih u Budimpešti a to je sve uplivalo na štrajkujuće tako, da je većina njih još u nedjelju 24. o. mj. stupila opet u službu. Madjarska država imala je usled obustavljenog prometa svaki dan štrajka preko dva milijuna kruna štode, a s tim bi se bilo liepo uredile plaće.

Reč bi da je ministru predsjedniku Tiszi uspjelo, da brutalnom silom svlada štrajk željezničara. Dao je bez razloga pozatvoriti sve njihove vođe ja dapače i dva opozicionalna zastupnika Vaszoyni i Lengvela. Postignao je, da su svi rezervisti između štrajkujućih bili pozvani na vježbe i dobili zapovjed, da u nedjelju većina njih prijavila za nastup službu. Nekoji slave radi toga Tiszu kao pobjednika ali zaslužio je prije ime tirana. Nego prisnuo sve to jače skače. Pogovara se, da će 8. maja buknuti obćeniti štrajk. Tisza bojeći se, da će ga radi njegovog nasilja proti željezničarom pozvati u parlamentu na odgovornost izohodio je kod kralja zaključenje sabora, te je u sjednici od ponedjeljka, dne 25. t. mj. pročitao odnosni kraljevski dekret, koji je pobudio u cijeloj

Podlistak.

Majka udovica.

Vjetar urla, more stenje
Val se penje sve za valom,
Pustim žalom
Tuzna žena,
Kosa joj je raspuštena,
Ruke lomi i šapneće
Biesnom moru i milo i vruće:
— Bilo mi je zadnje čedo
Tako sitno, tako blijedo,
Tâ bila sam udovica
Svelâ lica
U kolijevci kad je malo
Sirotanče zaplakalo
Iza smrti vojna moga,
Mega sunca ugasloga
Zapaloga u nemilu
Tvojem krilu . . . . .
. . . . . More kieto, divlja srdo,
Vrati majci zadnje čedo!

. . . . . Zar ne pamtiš kraj tvog žala
Kada sam ga sitna, mala

Tetošila na kriocn
I ljubila po česocu,
Sklapala mu ruke mile,
Oj kako su nježne bile . . . .
Grlio me sitnom rukom
Bjelom, mekom kô pamukom,
Šaptao mi: reci, male,
Tko to šalje divlje vale!?

Cjelivah mu modre oči
Poljubcem mu riječ guših,
Da ne gledam crne noći,
Divlje more, što se rudi
I olujn što ga čeka,
Kad poleti slabim krilom,
Da se bori tvojom silom . . . . .
More, more biasna halo,
Povrati mi čedo malo,
Povrati mi moje cvjede,
Zadnji spomen davne sreće . . . .

Pupoljak je bio jedva,
Povjerih ga polju tvome,
Tvojem polju velebnome,

Mišljah tužna takog cvjeta
Nećeš strti ptići kleta,
A ti majci ti ukrade
Sveti posmjeh zadnje nade!
I ako je tvoja žrtva
Vrat' mi sina,
Pa i mrtva!
Vrat' mi sina
Iz dubina,
Da ga ljubim, da mu gučem
U ledne mu ruke hučem,
Da cjelujem zgasle oči,
Da ga gledam celihi noći
Do sunčeva, da se plama
Nad njim stopim u suzama . . . . .
Povrati mi zvjezdu milu,
Tâ ja znamem mojim dahom
Oživit će na mom krilu . . . . .

. . . . . Vjetar urla, more stenje
Val se penje sve za valom
Pustim žalom
Jeca, rida, majka dôna,
A u njenom strašnom plaču
Vjetar začu:
Još strašnije, još je jače,

Gdje nad morem žrtve plače
Satrvena vasiona.

Rikard Katalinić-Jeretov.

Iz „Glasnika Matice Dalmatinske“.

Opazka uredništva. Još su nam svjema žive u pameti nesreće, što su zatekle tolika naše kuće u ovim stranama. U razmaku od nekoliko dana nastradala su tri parobrodca („Klek“, „Petoš“ itd.) i jedan brod a s njime toliko našega svijeta, sve samih junâčkih mornara.

Koliko je tom zgodom proplakalo majka, koliko udovica procviliho? . . .

Tolika nevolja kosnula se i plemenitog našeg pjesnika i prijatelja gosp. Rikarda Katalinića-Jeretova, i nadahnula ga liepim mislima i osjećajima, što ih je evo iznio u gornjoj svojoj pjesni.

Neka svako pročitâ liepu tu pjesmu, neka ja pročita, pa neka se sjeti onih sirota, za koje se i danas još kupe prinosi i darovi.

Sjedajte se istarske družbe
sv. Cirila i Metoda!

Madjarskoj gotemu neuzaciji. Nedjelju 24. t. mj. obdržavala se je u Eledešu jedna skupština neodvisne stranke, kod koje je došlo do tučnjave između pristasa neodvisne stranke i socijalista. Kod te tučnjave bilo je 24 ljudi ubijeno a 33 teško ranjeno. Čini se kao da je to u Madjarskoj podnirvano, te da će ovaj čas sve buknuti u zrak. Kako odlučujući krugovi siju tako će i žeti.

Francozka. Dne 24. t. mj., u nedjelju, došao je u Rim u posjete talijankom kraju president francuske republike Loubet u pratnji francuskog ministra izvanjskih poslova Delcassea. Talijani pripravili su Loubetu izvanredno sjajan doček. Tomu posjeta pripisuje se velika politička važnost. Neprijatelji trojnoga saveza nazivaju u demonstrativno-sjajnom dočeku predsjednika Loubeta nekakvi ostrac naperevni proti tomu nenaravskom savezu, koji Italiju baca u naručaj njezinim nastajanjim i najkrvavnijim neprijateljima: Niemcima.

Rusko-japanska vojska.

O razvoju rata na kopnu piše „Russkija Vjednost“: Ako maršalu Nodzu dapače podije za rukom da odriži niz djelomičnih uspjeha u južnoj Mandžurskoj u početku rata, to niipote neće djelovati na obči strategijski položaj. U ljetu će general Kuropatkin razpolagati tako gomolom vojskom, da će biti u stanju suniti japanske vojske natrag u Koreju. No ako Japanci uspiju u početku rata zaposjesti južnu Mandžursku i Kvantung, neće biti lahko iztisuiti ih iz utvričenih pozicija u gorama. Ipak u rukama generala Kuropatkina stoji naćiu, kojim se razmjerno brzo i lahko može učiniti kraj kopnenomu ratu. Kuropatkin nime može, da pošalje znatan dio vojske iz Vladivostoka na Genzan i Suni i tako dodje u zaleđu vojsci generala Nodzu, koja će djelovati u Mandžurskoj. Ta operacija neće naćiti na neodoljive poteškoće, kako nam se u prvi mah čini, jer će biti provedena koncem ljeta. Ne upuštajući se u vratolomna proročanstva, može se ipak smjelo kazati, da obči strategijski položaj ratišta daje mnogo razloga o shodnosti pohoda iz Vladivostoka u centralnu Koreju.

Znatnom zaprekom za razvitak operacija u širokim razmjerima u južnoj Mandžurskoj za veliku vojsku od više nego 300.000 ljudi, bit će loše stanje, a djelomice podupuno pomanjkanje kolnih puteva u velikom dielu Mandžurske. Maršal Nodzu uzalud ne dieli svoju vojsku na tri armade, odrićući se tako pogodnosti istovremene ofenzive sa svom masom svojih sila po jednoj operacionoj liniji. Taj nedostatak zgodnih puteva oćitovat će se osobito na koncu rata u južnoj Mandžurskoj, kad Kuropatkinu uspije suniti maršala Nodzu natrag u Koreju iza rijeke Jalu. Ako maršal Nodzu sa svim svojim silama (ne više od 150-180 tisuća u svakom slučaju) zasjede na jakim pozicijama gornjega plato-a medju riekom Jalu i Andžu, to će Rusi trebati ne manje nego 250-300 tisuća vojske, da mogu uspješno iztjekivati Japance iz tih pozicija. Medjutim od mandžurske željeznice k Jalu vodi samo pet puteva, od kojih je tek jedan dobro izradjena kolna cesta od Ljaojana i jedan od Mukdena, koji je na jednoj polovici prilična kolna cesta. Tri pak južna puta (od Hajčena, Dasićaju i Hadžu) proste su puzanje, te bi stajalo vrlo mnogo truda, da ih se pretvori u zgodne ceste, na kojima bi moglo ići toplništvo i tereti. Zatim od Finhuančena, gdje se sataju svi ti putevi, u daljini od 65 vrsta do Jalu, postoji tek jedan kolni put. Kraj takova pomanjkanja cesta bit će kretanje vojske generala Kurokija kao Ljaojanu vrlo polagan i teško. Kretanje pak ručke vojske u jesen, koja će biti dva puta tako velika, bit će i dva puta teže.

Kod svega toga prosudjivanja treba uzeti na um, da će se ljetni i jesenski pohod generala Kuropatkina vršiti u kraju, izmještenu i razorenu prebivanjem ruske i japanske vojske, a toga si je lahko predstaviti poteškoće, s kojima će biti spojena obćirna ruska vojska živčano. Nema sumnje,

da će Japanci imitjuć pokvariti ceste i sve uništiti, štogod nadju na svom putu pa će Rusi morati proći kroz kraj, koji će nalieiti pravoj puštini.

Domaće vijesti.

Glavna skupština družbe sv. Cirila i Metoda za Istru obdržavati će se, kako smo u zadnjem broju „Narodnog lista“ javili, na 6. maja u Livaduh blizu Oprtija. Preporučamo svim rodoljubom, kojim je to moguće, da idu na tu skupštinu.

Pćolarsko društvo za Istru imajuće dne 5. maja u 5 sati po podne u Kastvu u „Narodnom Domu“ svoju ustajovnu skupštinu.

Župnikom u Kastvu bijaše imenovan velečasni gospodin Ante Ellner, dosadnji veprinaćki župnik. Presvjeti biskup ga u nedjelju prigodom berme u Rinkavcu gjeđno i ustolićio. Koliko nas to imenovanje radi važnosti službe i sposobnosti osobe za istu veseli, toliko nas boli što će velečasni gospodin Ellner morati zapustiti veprinaćku župu, gdje ga je narod veoma volio i gdje je za duševnu i materijalnu dobrobit naroda uspješno radio.

Pitanje za truhila. Slučajno prišla nam je u ruki Krstićeva „Nesloga“ od 16. o. m. Govorimo slučajno, jerbo je jako teško priti do tega lista. Dobivaju ga samo pravi Talijani i verni Krstićevi pajdaši. Samo po kontrabandu more ga ki od naših dobit a to sve zato, da nemoremo ni pobijati krupne laži i glupe bedastoće, koje se po zapovedi Talijana Dr. Benatti va tom listu pišu, samo da se lakkoverni puk za norca ima. Tako se va broje od 16. o. m. pod naslovom „Hrvatske bandere va Istri“ talijanski plaćenik veseli, da je kapetan Manussi zabranil školskoj deci, da nose naše trobojnice prigodom doćeka Njegovu Velićanstva našega cara i ruga se „Narodnomu listu“, koji je pisal, da je s tem kapetan Manussi uvredil hrvatsku narodnost va Istri. Talijanski plaćenik a hrvatski renegat piše, da se hrvatska zastava nije nikada vijala va Istri do pred 30 let. To je laž, kako je latš sve ća on napiše, jerbo je njemu dužnost lagat buduć je za to plaćen. Svaki Istran, koji se spamećuje na burno leto 1848. kad se je treslo prestolje Habsburgovaca, zna, da se je tega leta kupilo vojnika pod hrvatsku trobojnicu. Svaki malo stariji Kastavac zna, da je kotarski kapetan Simzig kad je pred od prilike 34 leta kao kandidat vlade kandidiral za bećkega deputata, za kotar Volosko na mesto našega Dr. Vitezićia, dal porazdelil po Kastavščine na stotine hrvatskih trobojnic. Onda te trobojnice nisu bile tuje bandere. Svaki i neućen ćovek — a kamo ne urednik „Nesloga“, ki je doktor, zna da je zastava ili bandera znamenje narodnosti. Zato imaju skoro svi narodi ovoga sveta svoju narodna zastavu. Talijani imaju crveno-bilu-zelenu, a ljudi hrvatske narodnosti, hrvatskoga roda i jezika imaju crveno-bielu-plavu. Po austrijskem državnom temeljnom zakone imaju sve narodnosti va Austrije jednake pravice, dakle takodjer pravicu, da svoju narodnost javno svojom narodnom zastavom pokazuju. Svaki ć k. ćinovník ili impjegat kad stupi va cesarsku službu pri-seže, da će poštovat državne temeljne zakone dakle i svaku narodnost i njezinu pravicu da svoju zastavu vije. Svaki ćinovník, koji to pravo krati, krši, vredja, gazi državne temeljne zakone. Ako dakle Istrani hrvatske narodnosti bate svoju banderu oni se tim služe svojega prava a ne vredjaju nikoga, kako to krivo urednik „Nesloga“ piše. Kad je leta 1894. došal naš cesar v Opatiju onda se je po Matuljih, Votoskom i Opatiji vijalo na stotine hrvatskih trobojnic. Ja dapaće na „Maćoj kule“ na Matuljih vijala se tom prilikom jedino jedna velika hrvatska trobojnica. Ća je bila onputa ta trobojnica? „Strunenat, ki vredja ćuvstvo svakog dobro i poštenog Istrana, kako piše Krstić? Nego ona je bila onda ono isto ća je i sada samo Krstić je bil onda Hrvat z dušom i s telom, onda ga nisu još Talijani plaćali. Sada je od veslega Hrvata postal Talijan

pak nu naša trobojnica u oći bude. Neka ća neka!

Sličica iz labinske podeštarije — ili: kako gospoda na istoj upravljaju obćanskim imanjem? Šior Pierin, labinska obćina, 3090 kruna — slovom tri hiljade i devadeset kruna — sve na to stvari poznate!

Zadnji moji dopisni, čini se, imali su barem nekoliko upliva na ćud gospode labinske. Vođa ć sada tiha, mirna, zadajim dopisom se je umemirila. Gospoda republikanci, barem oni „dobre volje“ ne se počeli gibat. Nu, hvaia Boga! Bilo makar kasno, ipak dobro je, da i svijet poznađe, da u Labinskoj republici nije sve zlato ali da ima tamo puno blata, gnjiloga itd. kako je ušal reć Šior Beppi barone Lazzarini. Premda je bila obćinska sjednica sazvana na 12. februara, ipak nije došlo do nje taj put već tekar 12. marca 1904. Nu to su stvari gospode neka ona za to odgovara. Osvanul je toliko željno oćekivani 12. marc. Šiori šetaju po erte (placi) zamisljeni, razgovarajuć se dosti živahno, lomatajuć rukama amo tamo, vidi se nekakva uzburkanost. Mimim se, ća ćo reć, gospoda drugaće uvijek složna (osobito kad hoće da zatara nas Slavince), danas se dijele, pripravljaju se u boj na život i na smrt. Lijepa stvar pomislím si, nu — nu dobro bi bilo da saznamo i ja ćudog od se ćedute. Šior caporepublikance, podešat Škampić (dottor — ali samo na pečatu — kada se podpisuje vlastitom rukom pusti „dottor“ vanka, jere ni austrijski dottor već nekakav talijanski) spusti veliku gorovanicu u kojoj tamaći svoje nacerte, plavu za korist grada — pardon republike Labina!

Ali ta njegova gorovanicu nije imala toga efekta kako je on oćekival (bila žućna naime, da ća on stori drugi kako mala djeca za njím, šiori šior i Škampić slavil svoje pobjede bez-lorvenice!) Ali taj put diže se vjetar, olnja nije daleko. Jedan od njih šior Ludovico Vellam, drugaće veliki branitelj slave mljetackoga lava, stavi se odgovarati i pitati:

„Ma šiori — šior podešat to je sve lijepo ali ja imam danas na sruć jedan veliki kamik, koji mi sve dšepe hoće odkinuti“. Toliko već se je govorilo i toliki su bili komisijsuni glede kave za cement va Cerovici, recite mi, kako stoji stvar s njom? Za šioru bi bil volil šior podešat videt ili ćut koju šajetu nego to ali ipak dal si je krajja i pogledav pobjedonosno na zastupnike i šiora Ludovica, kratko odgovori: „Non so!“ i ćigova je ta kava respektivamente zemljište?! Slavodobitno „Non so“ zaori, ali samo tiho po sali i šior Škampić odje sjedne na svoju predsjednićku stolicu. I po tom neka reće tko, da naš šior „tićkani dottor“ ne zna se braniti. I tko će platiti sve troškove za te komisijune? Tužna Cerovica, nevoljni Škitičani, kojimi vlada šior Dottor.

Kako mi je privatno poznato, vratila je obćina labinska svotu za koju je prodala kavu od cimenta kupcu, dotopihu talijanu Rettiju iz Rovinja i tko će platiti troškove znati će šior dottor... Tužna Labinjščina!

Pobuna u koparskoj tamnici. Miloš Milković, seljak iz Dalmacije, osudjen je radi ubojstva na 20 godina tamnice, te se nalazi u koparskoj tamnici. Pošto on ne može da podnese tamnićarske hrane, to ju dieli sa nekojim svojim drugovima u zatvoru.

Na 7. proljeć ozjika došao je osudjenik Vasilj Buriać da uzme tanjur juhe, što nu ju tobože poklonio Milković, a istodobno je došao i osudjenik Izak Bjedov iz Knina, tvrdeći, da je Milković taj tanjur juhe njemu poklonio. Milković vidio je, da ga varaju, te ih oba oćtro ukori, našto ne Bjedov i Buriać zamrže, pak se počnu povati. Od psokava dođe do šaka. Bjedov — orijaš od ćovjeka, silno jak — uhvati Buriaća i izprebija ga na mrtvo ime, te ga dapaće teško rani.

Dne 25. o. m. bio je Bjedov pozvan pred trćanski tribunal. Bjedov je sve sam pripoviedio kako se dogodilo, te nije slazilo drugih svjedoka. Osdjen je na daljnjih 6 mjeseca zatvora.

Još jedna iz Labinjščine. Pišu nam od onu: Pošto je šior Ludovico pešal već mješati voda (gnjila) polsjedica su se počeli kazati. Oh si nesretni račun — oh ti boći! Svršile su se tri godine od kada je u labinskoj obćini imal u rukah daciju šior Pierin-Brunetti drugaće bezposlica, capogorac, impredntor dei funerali di prima classe, rapresentante comunale u II tijelu i Bog ti sve znae kakove je sve impirje imal ta naš šior Pierin. Sve je hodilo liepo, Pierin uvijek li luo, u kavarni (caffee dei siori) itd. To nije dalo spavati nekolićini od labinske gospode i to gospode u pravom smislu rieći kao n. pr. našem šioru Ludovico i za to on stavlja opet šior podeštata u škripac. Ćajmo dakle šiora Ludovica zašto umemiruje živce šioru dottoru.

„Šior podešat — ć vero ća šior Brunetti non ha pagato ancora il dazio dell'anno scorso? Che importo ć ancora da pagarsi!...“

Bože moj, mislim si, je li to nezahvalnost od šiora Ludovica, da vlastitu braću, svojega ćacka, kapeta od njegove republike tako stavlja u škripac. Ali što ćete, rećeno neća se već oporeći, dakle vanka sa blatnom, gnjilom robom!

Pokorno kao veliki grijesnik diže se šior podešat i zalostum glosom odgovara: „Purtroppo, non ć ancora tutto pagato! Totale l'importo da pagarsi ć . . . ćuje „3090“ tre milia novanta - Corone. Svi obćinski zastupnici, galerija dubokom puna, zabljede kao da je iz vedra neba striela u nje hitila. Svima se vidi na licu pitanje: „ć diavola ć chi pagherà adesso tale l'importo?“ (Dodati moram, da je šior Pierin pobral šila i kopita — kako to Talijani znađu — onako ala u Abyssiniji pred Melnikom i pošal je u Pulu, gdje se liepo šeta makar s praznim truhom).

Ća će sada križan podešat. Izgovara se tako onako ali nema prave sreće. Oćkuda ili ćim će pokriti takovu škulju? To nisu 3090 ćir to je 3090 kruna. Znamenita je pako ta: šior podešat kaže u latinu, ća ne zna, kako će se platiti ćug (3090) ali kaže odvažno: Šior-Brunetti lascio qui al comune come garanzia per quell'importo una assicurazione sulla vita di lui — dunque si potrà pagare con questo! Dobro, šior „dottor“ odgovori mi jedan, odkada je osiguravan Brunetti? Odgovor: od la n! dunque Brunetti ć ancora giovime, imati će po priliki 40 godina, dunque će sada još komun platiti njegovu assicuraciju, pa će ćekati doće . . . ? Obćina će dunque imati dvostrukii gubitak; izgubit će 3090 kruna i uz to morat će platiti još na assicuracij. Pak da ni šerava glava taj naš šior podešat. Dunque, paghero io forse? . . . pravi šior podešat. A tko drugi nego Vi (samualo bi bilo ćim) jer ste na glavi upravnoga vjeća reće šior Ludovico. Jedan opet prvi: E ben, quando Pierin guadagnerà un lotto, pagherà tutto! Na to digne se još pristasa podeštator šior debeli — Zustoich — vulgo: „Menighetto“ i kaže: E cosa faremo qui baruffa? lasemo stare tutto! Tim, razumije se, nanešena je obćini labinskoj ogromna šeta, koju je zakrivil naš podešat pošto nije tjerl od Pierina kako bi moral i pošto je mućć dozvoljavl, da drugi se godi na šeta ćieloga putanstva.

Za danas oslobodjam se staviti pitanje: Tko će platiti gubitak 3090 kruna, koji je već nevoljan narod morao da plati.

2. Što veli na to slava vlada, slavna junta?

3. Kada će priti šior Bradićeh, revisore contabil iz Poreća?

4. Je li pak istina, da se i sam ć k. kr. poglaviti gospodin u Pazinu plaši labinske republike, i zašto u ime vlade već jedanput ne stane na petu gospodi labinskoj na podeštariji?

5. Ili želi možda i visoka vlada, da se stanovništvo labinskoga kotara posve nproprati? Labin sam već nije tomo daleko. Visoka vlado! Vrijeme nereda i bezzakonja je pri kraju, ućinite jedan put već svoju dužnost, da ne bude kasno. Pravo je za svih kao i Bog na neb!

Labinski nadstnik. Čuje se, da se Labinski nadstnik, **Mor Vittorio Scampicchio (Bosko)** misli odrediti naseljenički i to na seloga, da već svi su protiv njemu. On je — ovo je molim javna tajna — bio ovih dana u Poreču i na južni predgrađe sa za koju drugu službu (ali mora biti debela jer budi rabe). U ostalom ja želim svima i šora podučiti doctora Scampicchia svaku sreću i sve dobro, makar još bolje nego je imao u Labinu ali želim, da se u prvom redu vrši zakon, pravica i da budu računani u red. Bog daj, da bi prišao „lot“ za Pierina. Dobili bimo 3000 kruna i „ja pianza di S. Marco“ o kojoj drugi put.

Pokušaj samoubojstva u Puli. U petak, dne 22. o. m. pokušao se ubiti u jednom puljskom hotelu neki kadet ratne mornarice Eugen pl. R. Pucco je u sudcu iz revolversa ali se samo teško ranio. Za umrok navodja se nekakva častna afajra.

Nagrada za umjetno posumljenje raspisalo je „Kranjsko-primorsko šumarsko društvo u Ljubljani“. Nagrada je 10 po 20 do 40 kruna. Zemljišta umjetno posumljena treba da bude najmanje 1 jutar ili 0.56 ha. Vrst drveća i razmak sodeka prosto je posjedniku označiti po svojoj volji, samo mora biti drveće prikladno položaju okolice a razmak presadjenim nipošto veći od 1.50 m.

Posjednici, koji se žele natjecati, moraju podneti molbu onom društvu u Ljubljani najdalje do konca junja tek godine naznačivši kotar, občinu, broj čestice i približnu površinu zemljišta.

Posumljenje ima biti provedeno u godini 1903. ili 1904. a nagrade će se dieliti u godini 1905.

Eto našim kmetovom po Istri i po otocima lijepe prilike, da za dobro, koje sebi store, još nagradu ili premij dobiju.

Mjestne vijesti.

Odlazak švedske kraljice. Utorak, dne 26. t. m. popodne odputovala je iz Opatije švedska kraljica Sofija.

Vjenčanje. Danas u jutro vjenčali se u župnoj crkvi u Voloskom gospodin Mini Pošćić sa gospodinom Albertom Raičić, učiteljem u Veprincu. Mladomu paru naše najsrdačnije čestite!

Posveta protestantske crkve u Veprincu. Kako je poznato, sagrađeni su protestanti u Veprinačkoj obćini blizu električne centrale jedina crkva. U subotu, dne 23. o. m. bila je posveta te crkve, kod te posvete sudjelovali su švedski kraljevski par, veliki vojvoda i vojvodkinja od Luksemburga i predstavnici oblasti. Za reči istinu, nezaoam radi česa ni radi koga su tamo išli predstavnici voloskih oblasti i nekoji činovnici.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila i Metodja u Opatiji obdržavat će u nedjelju, dne 1. svibnja o. g. svoju glavnu godišnju skupštinu u prostorijama čitaonice „Zora“ u Opatiji. Članjene članice umoljavja se, da se ovom pozivu odazovu u što većem broju.

Muška podružnica družbe sv. Cirila i Metodja u Opatiji obdržavat će svoju redovitu godišnju skupštinu u čitaonici „Zori“, dne 29. t. m. u 6 sati na večer sa običnim dnevnim redom, te na istu pozivlje podpisani p. n. g. članove najljepše.

Odbor.

Posuljница u Voloskom imala je u prvim trim mjesecima tekuće godine 1 milijun 130 tisuća kruna prometa.

Ljepa učiteljica mora da bude suor Rosalia Descham i zavodu školskih sestara ili koludica u Voloskom. Te sestru je kroz tri dana t. j. ponedjeljak, utork i sredu, dne 18., 19. i 20. o. m. držala u školi školskoj djeci III. razreda politička predavanja naučaj Hrvate na najgrđji način. Govorila je ujeel, da su Hrvati divljaci, bedaci, da neznaju da su živi, da nisu svečano dočekali presvjetloga biskupa Nagela, da nisu pristili u Opatiji zidat jednomu strancu knešu

pak da ne je ministarstvo ipak gradnja došvillo i druge takove bedastoće. Mi pitamo častan sestru predsjednica zar je ujezna zavod tu, da odgaja djeca u strahu Božjem i ljubavi do iskrajne ili da u mlada srca usadjuje mrinju prema pojedinim narodnostim države? Taj postupak sestri Rosalije koji se direktno sa ustanovom kamenoga makova te bi i sudbene oblasti — ako neđe školske — morale proti njoj postupati. A vi roditelji hrvatskoga roda i jesika, koji šiljete svoju djeca u tu školu veselite se, da vam se ista u toj školi tako ljepo usagajaju i pitaju mrinjom proti vašemu vlastitomu narodu. Poglaviti gosp. kotarski poglavar znao je nedavno naglasiti, gdje ne bijaše tomu mjesta, da se škole ne smiju zlorabljati za političke manifestacije i demonstacije. Idemo da vidimo hoće li i proti toj krasnoj i milosrdnoj sestri poduzeti kakove korake, da ju pameti nauči.

Čifutiska bezobraznost. Neki magjarski čifut ruga se u podlistku čifutsko-magjarskog lista „Nenes Budapest Journal“ od 16. o. m. novonavedenom imenovanju ulica u Opatiji. U tom podlistku obara se bezobrazni čifut na domaće pučanstvo, koje u svojoj „deutsche Gründlichkeit“ nazivlje slovenskih; obara se na obćinska zastupstva u Veprincu, Voloskom i Kastvu, da su obćinski zastupnici seoski paše, koji nedaju stranici nikakva prava. Kaže nadalje čifut, da bi svi domaći u Voloskom, Opatiji i Veprincu bili prosjaci, da nisu ovamo došli stranci. Polagano čifute! Volosko, Opatija i Veprince obstojala su stotine i stotine godina prije nego su ovamo počeli dolaziti stranci, pa nije nikada nijedan domaći čovjek od glada poginuo i ako nisu živili onako dobro kako žiru sada od kada stranci ovamo zalaze. Ali stranci nisu počeli ovamo zalaziti da bude nam domaćim bolje, nego za svoju korist. Koliko je straanica i kelnera i londienera i liečnika došlo u Opatiju i golo i nago pak su se ovde okožili i obogatili, a sada na mesto da budu nam domaćim zahvalni evo nam se još rugaju. Znamo mi što bi oni najvolili. Oni bi najme hteli, da i u Voloskom-Opatiji i u Veprincu zapovedaju oni sami a domaći ljudi da budu kuš. Nego nadamo se, da do toga neće doći tako brzo, jer nisu valjda našim domaćim ljudem još vrane mozog pozobale. Svi domaći ljudi će uvideti za čim stranci idu pak će se složiti, da budu u svojoj kući gospodari. Neka si zapamte jedanput naši ljudi za uvijek. Čim bi ovde zavladao stranci nam domaćim bi odzvonila zadnja ura. Ne bimo smeli niti jedne besede više proveliti sa našim žuljevi bi upravljali tako, da bimo da malo godina bili prvi prosjaci. Čuvajmo se dakle dok je vreme.

Svega po malo.

Rakoczy II. Kralj je svojim ručnim pismom od 20. o. m., upravljenim na ministra predsjednika Tiszu odredio, da se mrtvi ostanci mađarskog junaka-buntovnika Rakoczija, koji počivaju u Carigradu, prenesu u domovinu. Rakoczy II. bijaše u XVI. vijeku vođa mađarskih buntovnika proti austrijskomu caru i austrijskoj vojsci te bijaše od ove svladan i odsudjen na smrt, ali mu je uspjelo pobjeći u Tursku gdje je i umro.

Igra prirede sa čovjekom. U Cormonsu se prikazal na levu neki mladci imenom Ivan Šerbenja, ki ima vras na desnoj strani, a jetra na lijevoj. Tako su isto i neki djelovi utrobe isprepuješani. Mladci je podupno zdrav, ipak ga liečnici proglašise nesposobnim.

Lepo su ga pravarili. Pred nekoliko tjedana dogodio se u jednom parižkom restorantu ovaj komični prizor. U restorant došlo je za odansnosti gostioničara pet elegantno obučenih gospodičića, te su naručili konobaru, koji bijaše tek došao u Pariz, da njim donese hrane i pida te da ih d-bro poslazi a da će za to dobiti dobar bakšiš ili tringeld. Kelner donio njim je svega i savšta, najfinija jela i najskuplja vina. Kad sa se gospođa nasitila i napojila htio je svaki od njih platiti cieľi račun. Tako su se

dego među sobom pravdali kad jedan od njih reče: Gospodo, došta smo pravdali sad je vreme da učinimo tomu pravdanju kraj. Neke odluci sreća, koji će od nas petorice platiti. Veat ćemo kelneru oči, postaviti se okolo njega, koga prtega ulovi taj će platiti. Konobar pristao na tu pravično nedanšu šalj, pustio si veat oči a onih pet gospodičića odmaglilo polagano kroz vrata. Kelner išće, lovi, ne nadje nijednoga. Na jednom stepu i sobu gospodar restoranta vidí kelnera zavezanimi oči a kelner ga uhvati i savije: „Vi ćete platiti“. Gospodar mielo, da je kelner poludio kad se sam u sobi igra slepoga miša ali mu kelner hitro razumacio stvar te su objeica brzo bolje tekla na policiju, da prijave one prefrigance, koji su se na tako lukav način najeli i napili.

carska palača u Söulu izgorjela. Na 14. o. m. na večer buknuh je u carskoj palači u Söulu (Koreja) vatra, koja je trajala celu noć, te je uništila celu palaču. Francuzki mornari trudili su se mnogo, da vatru izoliraju i da spase iz carske palače rane dragocienosti.

Romantična ženita. Ovih dana oženila se u Rionu u Franczkoj jedna prava i pravcata markezica imenom Eleonora Coarentin de Kergoel, rođjena 1864. u Campos (Brasil) za nekoga Mojziju Gondchaux, okorjeloga zločinca, koji je nedavno bio odsuđen na 13 mjeseci zatvora, koje ima odsjedeti u franczkoj Guyani. Njegova srećna žena — markezica shledit će ga u Guyanu i čekat dok odsjedi kaznu.

Nemilosrdni Rusi!... Otkad je počela vojska mej Rusijom i Japanom „Piccolo“ je pisal barem pedeset puti, da je Port-Artur pal va ruke Japanezom. Pisal je to i petak i sobotu i nedjelja — ma se zaludo. Oni nemilosrdni Rusi još se vavek drže va ono svojoj fortice, a kako čujemo, oni te se držat još nekoliko meseci a morda i ko leto. To je vello nemilosrdje od strane Rusa. Zač ako i su „Piccolovi“ čitatelji većinom trubasti ljudi, ki sve vajuju ča on piše, ipak nam se čini, da će prit vreme, kada te i oni progljedit i reč: A k vruga i takova novina, ka nas ovako nepristojno vuče za nos. I ti ljudi te zapustit „Piccolo“ na veln škodu Abreja Teodora Majera, gospodara njegovoga. A svemu tomu te bit krivi Rusi, oni nemilosrdni Rusi, ki još vavek nete da puste Japonce va Port-Artur.

Kinezi su čudni ljudi. Oni na primjer na mesto da stisnu ruku prijatelju kada se s njim sastanu, stišću ju sami sebe. Kada hođe s kim uzporedo ne drže nikada korak. Kada te kega pozdravit onputa natsknu kloknuk na glavu. Postole mažu bielom na mesto crnom patinom. Njihova je bunola okrenuta prema jugu, a ne kako puli nas — na sjever. Već puti se vidi njihove žene kako gređu va bregašah a muški va berbanah. (Tega ima i puli nas. Op.ilag.) Kada dobitju kakovu tužnu vijest onputa se smeju, a to čine, da zavaraju zlobne duše. Puli njih je savsiam pristojno pitat kega koliko beći i koliko let ima. Oni kažu zapadno-sjever — na mesto sjevero-zapad, itd.

Kako vidite sve naopak. I još se Rusi čude, ako Kinezi proglašaju mir — a pripravlja se na vojku.

Brigant Varsalona. Varsalona, čaveni sicilijanski razbojnik bio je strah i trepet cielom otoku. On je otišao u hajduke radi osvete i koliko god se oblasti mučile, da ga ulove, nije im išlo za rukom, jer je znao zagojiti čitavu vojsku svojih tajnih protektora, koje je uz odplatu štitio od njihovih neprjateljaja. Nazad dva mjeseca čulo se zadnji put o njemu i više ništa. Ovih dana nadjoše nedaleko Palerna na kolcu jednu glavu, u kojoj prepoznasah glavu Varsalona. Drži se, da je razbojnik ubijen iz osvete.

Moderna ameriškanska tammica. U Massachusetts ima tammica, u kojoj se ne bi zlo mlazio niti jedan gospodin. Dva puta na sedmica odlaze ovamo profesori od sveučilišta u Bostonu, da drže konferencije o političkoj ekonomiji, privatnom i javnom pravu, dočim drugi profesori podučavaju lijepe umjetnosti i glasbu. Poslije lekcija mladi umnici mogu preći u dvoranu za mačevanje.

Zreliji ljudi rađe u vrtovima ili u tipegriji, gdje se tiska jedan tjeđnik, koji ima tisuća predplatnika među stariim mušterijama kaznene kuće. Novina je, naravno, politička, te se kakkada i vrlo ostro kritisiraju vladine odredbe.

Gospodarske vijesti.

Oidium ili pepel.

I vinova lozica se stala buditi od zim-skoga sna, a skrban gospodar ima već pune ruke posla oko nje. Pa i pravo je, jer mu ona ne samo daje sok, koji ga okrepljuje i žari, koji ga veseli i tjera mu u zaborav teške misli, nego mu i liepu dobit nosi. A i potrebna je ona njegove brige, jer kako sve što je plowentijje ima puno neprijatelja tako jih i lozi ne fali. Ima jih vrlo starih a ima jih i novijih. Ovi su možda ljudi i pogibelniji od prvih. Kad bi čovjek pustio lozu bez obrane, oni bi ju brzo unistili, bez svake godine, nekad jače nekad slabije, povračaju. Zato ona iziskuje neprestanu pažnju i neprestanu brigu gospodaravu.

U te novije lozine neprijatelje brojimo prije svega oidium.

Oidium ili kako ga mi zovemo plesan, luk, pepel, pojavio se prvi put u Engleskoj oko godine 1845—1847. gdje ga je na lozah u postavi prvi opazio vrtlar Tucker, odakle mu ime oidium Tuckeri. Iz Engleske u godini 1848. prenešen je u Francuzku, a onda god. 1851. u Italiju pa onda u sve tropske krajeve. Najviše je harao u g. 1859.

Pepel ili lug se pojavjuje na mladima, na lišću i na grozdu poput mrlje, a ozvala bielo-sivkaste a poslije tamnosive; grančice zapaljuju kao po smrdljivoj ribi, Japancu, koje bivaju najviše zaraze, namrečkaju se, osuše se i odapnuu pokrkte sivkastim prahom. Kad napadne zelene djelove trsa ovi zastanau u rastu i u razvitku. Ako se to opetnje propane loza.

Kada bi sa staklom povećalom pogledali one mrlje, vidili bi onđe neizmjeran broj sitnih končića ili niti, koje sa zabodene u prvu kožu napadnoga diela trsa i endje žiru kako nametnici sišuć sok. Na vrhu onih končića je kako malena torbica, a u toj torbici su trusovi ili sjeme. Ualjed vlage i topline razvijue se sitna vlakanca, koja vjetar brzo i lahko raznese, pak se bolest vema hitro po svem vinogradu razširi.

Od godine 1862. su se počeli vinogradari boriti proti pepelu sa žveplom ili sumporom i to je jedino uspješno sredstvo, koje se i danas još pozna i obćenito rabi. Kažu ipak, da ni sumporanje ne uništi posvema pepel, nego mu samo umanjuje žastinu. Ako se hoće imati od sumpora koristi treba sumporati u dane lijepe, tople i tople, kada nema rose, ali ne o podne od 12—4, nego radje u jutro. Sumporanje iza rose ili kiše ne koristi ništa, jer onda sa kapljama pada i sumpor na tlo.

Nekoji hvale i preporučuju sumpor iz Romanje, neki onoga iz Pesovra, neki onoga iz Rimini, neki onoga iz Sicilije itd. Po umjenju vrstnih vinogradara sumpor je svaki dobar samo ako je čist i ako je fino samliven. Da je čist može se lahko razpoznati ako ga se nekoliko sasse u česu ili žmulji napunju do polovice vodom. Bude li iz 24 ure sumpor još uvijek plivao na vodi i ništa pustio na dno, znak da je čist. Inače ima primješane sadre ili drugoga štva. Finoću se ne daje tako lahko razpoznati. Zato se obično rabi cieľ nazvanu Chancel, koja stoji 4 krunce. Ako ova kaže, da je žveplo fino najmanje 65 stupnjeva onda ga može rabiti, nego pravi sumpor treba da ima 75—95 stupnjeva finoće. Što je izpod 65 stupnjeva nije za nikakovu porabu.

Mi smo u ovom kotaru doživili, da su mnogi trgovci za skupe novce prodavali sumpor od 52 stupnja finoće. To je bila prosta prevara, jer od takova sumpora nije koristi. Zato preporučujemo našim gospodarom neka kupe sumpor sauo u poštena trgovca ili putem svoje gospodarske zadruge. Platit će ga sigurno jeftinije i dobiti će dobru robu, ali ako plate i koji heier draže biti će sigurni, da njim neće biti ni truda, ni trošak uzaludan.

Za sumporanje se rabe kod nas latice ili pak kojelakove mješice. Mi bi svjetovali našim vinogradarom, da se toga okane i da si nabave nove sprave, kojimi prišteđu mnogo truda, mnogo žepca i radnju svoja bolje obave. Te nove sprave su Velmeloreva "Torpille" i Nechvilova "Vindobona" i druge njima slične. Stoje 20—26 kruna. Za nabavu neka se obrate na svoju gospodarsku zadrugu.

Sumporati treba prvi put kad su trsove mladice dugo 6—8 cm. Kako ćemo u drugom broju kazati za ovu prvu ruku je dobro rabiti obakreni sumpor, t. j. sumpor komu je primješano 3% modre galice. Ovaj sumpor stoji oko 2 kruna više od prostoga. Drugi put se sumpora 20 dana za tim sa čistim sumporom, a treći put kada tje cvate ili odmah iza cvatnje. Neki se boje sumporanja za vrijeme cvatnje, jer misle, da to škodi, al to nije pravo i dokazano je pače, da sumporanje za vrijeme cvatnje pomaže i pospješuje oplodjenje cvjeta. Četvrti se put sumpora ako treba u drugoj polovici mjeseca julija, kada jagode počnu unještiti maju. Kada god trebati će sumporati i kasnije, naimo kada su već jagode skoro zrele, i to ako se na njima opazi nekoliko onog sivog praha, koji ođaje pepel ili ođidum.

Treba imati uvijek na pameti, da sumporanjem se idje više za tim, da se prepriči širenje pepela nego li da ga se ubije ili uništi. Gđje se je već pojavio može ga se obustaviti ali teško uništiti.

Ki nam je ča poslat.

Za cjeļu godinu 1904. platili su nadalje gg. Ivan Tiringer, kapelan Jelšane; Dr. Ante Ratar, liečnik u Vrgovcu; Stjepan pl. Benedetti, Rieka; Stipan Mate, Opatija; Niko Perčić, Rieka; Dr. Pero Magdić, odvjjetnik u Varaždinu; Dr. Ljudevit Čiković, c. kr. prof. Trst; Mirko Galaci, Škrbić; gđja. Ljubica Dešković, Volosko; prof. Dr.

Arnold Gjuro, Zagreb; Ivan Tul, Trst; Pop Josip Pavačić, Belej po K. 8; Egon Mohović, Rieka K. 20; Anton Bregovec i Samuel Vladiković, Volosko po K. 10. (Živilji). — Andre Medvedić, Rieka; Petar Trecić, Sv. Matej Pogled; Frane Diraka, Srdoći; Josip Kužmanić, Tinjan; Anton Marešja, Poljane; Iyan Luran, Beram; Ivan Grčić, Rieka; Gašpar Jedretić, Berseč; Martin Banovac, Sv. Petar u šumi; Jakov Doričić, Rieka; Anton Martinčić, Beram; Filomena Jordana, Pregora; Frane Brajan, Srdoći; Mikičić Gjuro, Cres-Belej; Barušić Mate, Jurandvor; Ivan Lenac, Zamet; Hlanuda Anton, Veprinač; Ivan Uković, Podgrad; Petar Albanež, Omišalj; Stjepan Zadković, Mune; Benedikt Godina, Skedenj; Franjo Bačić, Kantrida; Rusac Anton, Beram-Tinjan; Andre Rubesja, Rieka; Anton Gambar, Marčelji; Josip Srdoć, Rieka; Širola Ivan Zvanče, Sv. Matej; Hrvatska čitaonica, Rovinjsko selo; Josip Paulinić, Jurčić; Mate Kukanić, Brnčić; Hrvatska čitaonica, Unije; Anton Kalčić-Barela, Lipa; Petar Vlašić, Novavas; Ante Belanić, Arbanasi; Ivan Hlanuda, Veprinač po 4 kruna. (Živilji) (Sljedi.)

4 para cipela

za for. 2-50.

Radi potpunog raspodaje dućana prodaje se samo još nekoliko dana za gori navedenu nizku cjeļu: 1 par muških, 1 par ženskih cipela na vez (Schnürschuhe) sa jakim podplatom, nadalje 1 par muških i 1 par ženskih modernih cipela. Sva četiri para izdelana su u najnovijem obliku, elegantno i trajno. Kod naručbe dosti je navesti duljinu noge u cm.

Razašilje se pouzdeom po eksportnoj trgovini cipela:

H. Wachtel, Krakov 46
Dozvoljuje se promjena eventualno vraća se novac.

Poziv.

Podpisani cijeni se pozvati Vas na XI. redovitu glavnu skupštinu, koja će se obdržavati dne 5. maja u Kastvu uz sljedeći dnevni red:

1. Izvješće predsjednika;
2. Otvjerovljenje zapisnika;
3. Izvješće blagajne i pregledanje računa;
4. Izvješće delegata o glavnoj skupštini „Zavere“;
5. Izjednačenje plaća učiteljica sa učiteljima;
6. Hrvatske čitanke za pučke učione;
7. Promjena društvenih pravila;
8. Učiteljski rezervni fond;
9. O ustrojstvu pokrajinskoga učiteljskoga društva;
10. Biranje delegata za glavnu skupštinu „Zavere“;
11. Eventualni predlozi, koje se ima tri dana prije najaviti odboru;
12. Biranje novoga upravnoga odbora.

Početak u 9 sati prije podne, ako nebi bio dostatan broj članova onda u 9¹/₂ sati prije podne.
Odbor „učiteljskog društva kot. Volosko“.
Jelšane, dne 19. aprila 1904.

Predsjednik: I. Makarović, Tajnik: Puharić.

Koji od naših trgovaca želi preuzeti u svojoj trgovini raspodaju „Narodnoga lista“ uz primjereni dobitak, neka se oglasi našem uredništvu.

Oglas.

Podjivanomu je čast javiti poštovanom občinstvu, da je u gradu Kastvu, kuće broj 82 otvorio vlastitu

brijačnicu
Preporuča se stoga najtoplije poštovanom občinstvu za što veći posjet, a on će sa svoje strane nastojati, da bezprikornom poslužbom svakoga udovolji.
Gjuro Heroget, brijač.

4 para cipela

Isamo za K. 5-50
prodaje se dok ima zalih za tu nizku cjeļu uslijed nabave velike množine. 1 par muških cipela, 1 par ženskih cipela iz žute ili crne kože za zavezati (Schnürschuhe), sa jakim okovanimi podplati, najnovijeg kroja; nadalje 1 par muških, 1 par ženskih modernih cipela veoma elegantno izradjenih, lahkih, sva 4 para samo za K. 5-50. Kod naručbe dosta je navesti duljinu.
Razašilje se pouzdeom: Exportna trgovina cipela
A. Gelb, Krakov br. 117.
Sto ne odgovara može se prionenti ili natrag poslati te se novac vraća, radi toga nema nikakove pogibelji.
Tražim
dečka naučnika za svoj dućan na Slatini.
Ivan Letiš, trgovac.

„Narodni list“ prodaje se kod:

Ivana Tomasić i Felice Turina u Opatiji; Andra Blečić i Marija pl. Märtzthal u Voloskom; Josipa Rubinić u Mošćenicah; Vinka Mavričić u Dragi; Frana Bassan u Lovranu; Antonije Priskić u Iki; Vjekoslava Kinkela u Rukavcu; Dinka Spinčić u Mihotčićih; Frana Ferranda u Matuljih; Ivana Vlah-Vičić u Trinajstićih; Ljudevita Jelušić u Kastvu; Antona Saršon-Ivančić Sv. Matej; Vladimir Fiamin Križišća (Opatija); Franjo Brajan u Srdoći Sv. Križ; Ante Bertosa u Pazinu.

Pojedini broj stoji 6 šilira.

Oglas.

Iznajmljuju se prostorije za dućan i skladište u Voloskom, gdje se sada još nalazi dućan gospođe Josipe Perac (kod Pepe). — Pobliske informacije daju se u spomenutom dućanu.

U životu nikad više

ovako riedke zgode
500 komada samo for. 1-95.

Krasna pozlaćena i dobro iduća ura, 3 god. garancije, sa prikladnim lancem, i moderna svilenka kravatna za gospodu, 2 kom. najjujih žepnih rubaca, i dražestan prsten za gospodu sa imit. dragim kamenom, i kožna novčarka, i krasno žepno ogledalo, 2 par dugmadi za manšete, 3 dugmeta za prsa, sve 3% dobitk. alsto, sa patentiranim zatvaranjem, i prima pisća sprava od nilka, i album sa najljepim slikama na svietu, i elegantna parlika pribadača za gospođe (Novost), i par botona od similibrijanta, vrlo trajni, 5 šaljivih predmeta na veliko veselje za staro i mlado, 20 važnih predmeta za dopisivanje i još 400 različitih predmeta vrlo potrebnih u kući. Sve slupa, sa irom, koja sama ove novce vrijeđi, stoji samo for. 1-95. Šalje se pouzdeom ili da se novac unaprijed pošalje.

Bečko glavno skladište
P. LUST, KRAKOV br. 116.
NB. Za neodgovarajuće šalje se novac natrag.

Pijte!

Kapi Spasitelja, koje se mogu zbog svoje djelatnosti nazvati čudotvornima, kod svih bolestih želudca, pospješuju probavu, podaraju tek (appetit) za jesti; proti hemoroidam, matruzi, žgaravici, oteku slezene i jetara itd. itd. — a djeluju upravo čudotvorno i kod već zastarjelih bolestih.
Nebi smjete manjkati u nijednoj kući ove glasovite i čudotvorne kapijice.
I boćica samo 60 šil. (30 novč.), a na svakih šest boćica dobije se jedna badava.
Naputak za uporabu ovih kapijica prileži svakoj boćici — a naputke i ojenak za sve bolesti, bilo kod ljudi ili biaga (za krave, konje, volove, svinje itd.) šaljem na zahtjev franco i badava.
Naručbe odpremaju se i sa poštom (i to najmanje 6 boćica Kapi Spasitelja) a ostalo prema želji, te treba jedino naručiti kod vlastnika najbolje i najveće ljekarne, a to je ljekarna „al Redentore“ (k Spasitelju) na Rijeci — stoga naručite samo pod ovom adresom:
Hinko Babić,
ljekarna k Spasitelju (al Redentore).
Rijeka, blizu velike crkve.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.
Prima novac na štjednju od svakoga, te plaća od istoga 4¹/₂%, kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posujilnica sama.
Vraća na štjednju uložene imose bez odvojedi, pridržuje si ipak u osobitih slučajevih, pravo otkaza u smislu § 8 društvenoga statuta.
Zajmove (posuđe) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjecnica i zadužnice uz garanciju.
Uredovni sati: svaki dan izim nedjelje i blagdana od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati poslie podne; u nedjelju i blagdane od 9—12 pp.
Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjjetničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.
Pobliske informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića, Dr. I. Posčića, Dra. A. Stangera i Dra. M. Trinajstića u Voloskom.
Novčani promet u god. 1903 iznašao je K 2777.869-20 — Uloženo je bilo u posujilnici god. 1903 K 882.578-14
Ravnateljstvo.

Hotel „Liburnia“

VOLOSKO.
Sastoji od 24 elegantno uredjenih soba sa električnom razsvjetom, kupalištem u kući. Slobodan izgled na more.
Restauracija - kavana
providjena je uvijek svježim jelom i pićem. Toči se originalno pilsenako pivo, domaće, hrvatska, istarska i dalmatinska vina.
— Poslužba bezprikorna —
Cjene vrlo umjerene.